

वेव द्वौ त्रिवर्गौ तद्वदेव तेनैव क्रमेण उत्तरतो भवतः एको मध्यमे तृतीये
भागे द्वितीयस्तत उत्तरे सदसस्तृतीये भागऽइति हृदिस्तृणमयः कट इति प्रागुक्तम्
(३. २३) तदभावे भित्तिर्विशमयः किलञ्ज इति च प्रागुक्तम् मन्त्रः प्रतिहृदिरावर्तनीयः ।

परि वेति (५. २१) परिवार्य परिषीवणग्रन्थिभिमर्शनान्यैन्द्रैः (५. ३०) ॥ १२ ॥

उपरि हृदनानन्तरं लोकसिद्धैः षड्भिः परिवारकैः सदः पथं परिश्रित्य परित
आह्वय पूर्वद्वारस्य दक्षिणस्थूणादिप्रदक्षिणक्रमेण चतसृणां द्वार्याणां परिषीवणम्
रज्ज्वां ग्रन्थिकरणम् सदसो निष्ठितस्याभिमर्शनं च एतान्यैन्द्रैः इन्द्रलिङ्ग-
कैर्मन्त्रैः इन्द्रस्य सूरित्यादिभिः (५. ३०) कुर्यात् समाप्ते ग्रन्थिविमोचनमनुक्तमपि
तूष्णीं कुर्यात् । हृदिषामपि यज्ञविशेषेण संख्याविशेषाः शाखान्तरऽउक्ताः नवा-
ग्निष्टोमे पञ्चदशोक्थ्ये षोडश षोडशिनि सप्तदश वाजपेयेऽतिरात्रे च एकविं-
शतिः सत्ताह्नीनानामित्यापस्तम्बः मानवे नव हृदीष्यग्निष्टोमऽउदकूलानि
पञ्चदशोक्थ्ये सप्तदशातिरात्रे एकविंशतिः सत्ताह्नीनयोरेकादश षोडशिनि वा-
जपेये चेति तथा औदुम्बरी मध्यमं हृदिरादधाति पूर्वमाधायापरमादधाति^{१)}
दक्षिणैरभिनिदधात्युत्तराण्युपकर्षति परि वा गिर्वणो गिर इति परिश्रयति मध्य-
मापरयोः संधाविन्द्राय त्वेत्यारभ्य जपतोन्द्रस्य सूरसीति प्रवयन्तोन्द्रस्य ध्रुवो
ऽसीति प्रथमं ग्रन्थिं करोत्यान्तात्प्रतिषीवेदपरान्तात्संधीन्प्रतिषीव्य द्वार्याः प्रति-
षीव्यतीति नाध्वर्युः प्रत्यक्सदोऽतीयात् धिह्यान्होतारं वा यद्यतीयादिन्द्र्यर्चा
संचरेदिति काठके च न प्रत्यक्सदोऽतीयादध्वर्युः समया यद्यतीयात्क्षेत्रस्य
पतऽइति प्रतिसंचरेदिति ।

हृविधानापरान्तमुत्तरेणाग्नीध्रमग्न्यगारद्वारमन्त्रर्वैद्यर्थं भूयः सर्वं वा ॥ १३ ॥ अर्था-
द्दशारत्निपरिमाणस्य हृविधानस्य समं द्विधा विभक्तस्य योऽपरोऽन्तभागः अपरार्धम्
पश्चिमः समो विभागः तमुत्तरेणार्जव्येनाग्नीध्रमग्नीधः शरणं गृहं मिनोति स्थूणा-
निखननादिना निष्पादयति अत एव पञ्चारत्निपरिमितम् हृविधानापरभागस्य
तावत्परिमाणत्वात् तथा कर्तव्यम् यथा हृविधानस्याग्नीध्रस्य चापरप्राप्तौ सम-
तया भवतः । मानवे उत्तरतः सदो हृविधानयोः समयार्धं चतुःस्थूणां दक्षि-

१) पूर्वमाधायापरमा° AB.